Karoliina Niemi 7.2.2019 16/19/L/A

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta, tiistai 12.02.2019 klo 10:00

E 115/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvotteluiden uudelleenkäynnistäminen

Pyydettynä lausuntona valtioneuvoston selvityksestä: Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvotteluiden uudelleenkäynnistäminen (E115/2018 vp) Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus ry osallistui vuosina 2012-2014 käytyihin metsäsopimusneuvotteluihin osana Suomen virallista delegaatiota ja katsoo, että nyt käsittelyssä oleva päätösluonnos sopimusneuvotteluiden aloittamisesta uudelleen on linjassa aiemmin asetettujen tavoitteiden kanssa. Tästä syystä Metsäteollisuus ry tukee valtioneuvoston kantaa koskien neuvotteluiden aloittamista.

Neuvotteluiden arvioidaan osuvan Suomen puheenjohtajakaudelle syksyllä 2019. Tämä antaa maallemme erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa neuvotteluiden etenemiseen ja myös lopulliseen sisältöön.

1 Sekasopimuksen sisältämät EU:n toimivaltaan liittyvät riskit on minimoitava

EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, ja toimivalta metsien käytön osalta on pääosin jäsenmailla. Viime vuosina EU:n yhteisten energia-, ilmasto- ja ympäristöpolitiikkojen rooli metsiä koskevissa asioissa on kuitenkin kasvanut merkittävästi. Samalla metsiin ja metsäsektoriin kohdistuvat odotukset ja haasteet ovat kasvaneet ja päätöksenteko monimutkaistunut. EU:ssa metsäasioiden tasapuolinen käsittely on kärsinyt koordinaation puutteesta.

Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen yksi päätavoite on ollut ja on edelleen luoda selkäranka metsiä koskevalle päätöksenteolle Euroopassa ja siten myös EU:ssa. Lisäksi sen toivotaan nostavan metsien talous- ja elinkeinonäkökulma merkittävämpään rooliin tehtäessä metsiä koskevia päätöksiä.

Metsäsopimus on luonteeltaan sekasopimus, jossa osa määräyksistä on EU:n ja osa jäsenvaltioiden toimivallan alla. On edelleen epäselvää, kuinka sekasopimusta käytännössä EU:n alueella toimeenpantaisiin. Komissiolla olisi todennäköisesti esitysoikeus EU-tason toimeenpanon osalta useissa kysymyksissä, mikä johtaisi käytännössä ainakin osittaiseen EU-tason sääntelyyn metsäsopimuksen puitteissa. Metsäteollisuus ry muistuttaakin, että Suomen on EU:n jäsenvaltiona tiedostettava sekasopimukseen liittyvät riskit ja minimoitava ne jo neuvotteluprosessin aikana.

2 Sopimuksen uskottavuus edellyttää laajaa joukkoa valtioita sekä toimivaa sihteeristöä

Metsäteollisuus ry pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että neuvotteluihin osallistuu EU:n jäsenvaltioiden lisäksi laaja joukko muita Euroopan maita. Euroopan maiden yhteinen tahto edistää kestävää metsätaloutta, metsäsektorin toimintaedellytyksiä ja siirtymistä kohti biopohjaista kiertotaloutta voi heijastua positiivisesti myös globaaliin keskusteluun. Samaan aikaan on muistettava, että usean eurooppalaisen maan hyväksymä metsäsopimus voi tuoda laajempaa näkemystä myös EU:ssa käytävään keskusteluun metsien käytöstä ja vähentää siten EU-metsäpolitiikkaan liittyviä riskejä.

Yksi merkittävä syy neuvotteluiden kariutumiseen viisi vuotta sitten oli eriävä näkemys sopimuksen kattojärjestöstä. Jotta neuvottelut voidaan aloittaa uudelleen, on katto-organisaatiosta oltava yhteinen näkemys jo ennen ensimmäistä neuvottelua. Metsäteollisuus ry pitää valtioneuvoston tavoin hyvänä nyt saavutettua yhteisymmärrystä siitä, että neuvottelut käynnistettäisiin UNECE:n alla. Olisi myös loogista, että UNECE olisi myöhemmin sopimuksen sihteeristön sijaintipaikka.

3 Metsäsopimuksen sisältö tulee avata vain välttämättömin osin

Metsien kestävään käyttöön liittyvistä asiakohdista löydettiin pitkällisten neuvotteluiden jälkeen yhteinen näkemys vuonna 2013. Tekstiluonnos tarkastelee kestävän metsätalouden kolmea pilaria tasapuolisesti ja korostaa metsäsektorin toimintaedellytysten vahvistamista sekä metsiin perustuvien elinkeinojen kehittämistä. Metsäteollisuus ry pitääkin valtioneuvoston tavoin erittäin tärkeänä, että sopimustekstiä ei muuteta kuin niiltä osin kuin se on uusimpien kansainvälisten sopimusten ja toimintaympäristön muutosten vuoksi välttämätöntä.

4 Sopimuksen ja sen sihteeristön rahoituksesta on sovittava tarkasti

Metsäteollisuus ry on valtioneuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että sopimuksen ja sihteeristön rahoituksen olisi perustuttava pakolliseen jäsenmaksuun. Tässä tapauksessa YK:n maksuosuusluokitus luo hyvän perustan. Oikeudellisesti sitovan metsäsopimuksen on sidottava kaikkia jäsenvaltioita tasapuolisesti kustannusten osalta. Siksi Metsäteollisuus ry:n mielestä on kyseenalaista jättää osa rahoituksesta avoimeksi ja kenties toteutettavaksi vapaaehtoisilla tuilla. Vapaaehtoiset tuet jäävät usein vain tiettyjen sitoutuneiden maiden vastuulle, mikä ei sopimuksen jatkon kannalta ole suotavaa.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja